

Jaarverslag 2014

Voorwoord

Dit jaarverslag bevat een overzicht van al onze activiteiten van het afgelopen jaar. Ook dit jaar hebben er weer veranderingen plaatsgevonden bij de Boerengroep! Zo hebben we afscheid genomen van onze voorzitter Anne-Marieke Smid die na vele jaren betrokkenheid bij de Boerengroep haar voorzitterschap heeft overgedragen aan Margret Wenker. Daarnaast heeft de rest van het bestuur een aantal veranderingen gekend: Marike Cappon heeft ons verlaten maar gelukkig zijn Jelmer Zandbergen en Rozemarijn Kooring ons komen versterken!

Ook bij het Inspringtheater zijn de nodige veranderingen geweest. Dolf van der Plas heeft zijn parttime coördinatorschap aan Marloes Harkema overgedragen. Ook voor haar geldt dat ze dit feilloos heeft overgenomen!

Zoals u zult lezen, zijn er weer veel interessante excursies, lezingen, discussieavonden georganiseerd, al dan niet met andere organisaties. Samen met vele andere organisaties, onder de naam Voedsel Anders, hebben we de druk bezochte Voedsel Anders Conferentie georganiseerd, met vele inspirerende en interessante workshops en sprekers. Ook hebben we Joel Salatin een podium kunnen geven in de 'It's food my friend' reeks van de Rode Hoed. Natuurlijk hebben we ook puur vanuit de Boerengroep weer veel zelf georganiseerd, zoveel mogelijk vanuit onze insteek om een link naar de praktijk te leggen: de student de boer op, maar ook andersom. Zo hebben we een interessante avond gehouden met als thema "Melkquotum eraf, en nu?", informatief voor zowel jonge boeren als studenten. Ook de excursie naar drie intensieve veehouderijen zat snel vol, waar de huidige grootschalige manier van voedselproductie werd weerspiegeld. Dit is maar een voorproefje van wat er nog volgen gaat!

We wensen u veel plezier met het lezen van dit jaarverslag en hopen dat u erdoor geïnspireerd zult raken!

Stichting Boerengroep
Wageningen, 10 januari 2015

Inhoud

Voorwoord	2
1. Introductie Stichting Boerengroep en het Inspingtheater	5
2. Verslag Boerengroep Activiteiten	6
2.1 <i>Excursies</i>	6
2.1.1 BioVak	6
2.1.2 Winterexcursie	6
2.1.3 Nederlandse kleinschalige veehouderij	7
2.1.4 Fietsenexcursie Wageningen en omgeving.....	7
2.1.5 Greenhouse agriculture	7
2.1.6 Urban Food (Amsterdam)	8
2.1.7 Intensive Farming.....	8
2.1.8 Demonstratie in Brussel tegen TTIP.....	9
2.2 <i>Lezingen & debatten</i>	9
2.2.1 Stadslandbouw: onmogelijk of fabulous?.....	10
2.2.2 Fair Trade debat.....	10
2.2.3 EU verkiezingsdebat landbouw- en handelsbeleid: TTIP en ATM.....	11
2.2.4 It's food my friend: Joel Salatin.....	11
2.2.5 Suicide among farmers	12
2.2.6 If farming becomes surviving.....	12
2.2.7 Weten van (h)eerlijk eten!.....	12
2.2.8 Let's talk TTIP	13
2.2.9 Melkquotum eraf, en nu?	13
2.2.10 Lunch lectures	14
2.3 <i>Praktijkcursussen & Workshops</i>	15
2.3.1 Permacultuur & Agro-ecology.....	15
2.3.2 Cursus Praktische Permacultuur	15
2.3.3 Zadenruilbeurs	15
2.3.4 Kijken naar planten: soorten in hun families	16
2.3.5 Kippen slachten.....	16
2.4 <i>Filmavonden</i>	16
2.4.1 Il a plu sur le grand paysage.....	16
2.4.2 Fresh.....	17

2.4.3 The Little War of Farmer Kok	17
2.4.4 DIVE!	17
2.5 <i>Educatie</i>	18
2.5.1 Farm Experience Internship (RSO-51303)	18
2.5.2 Hungry for Food Waste (RSO-67303)	19
2.6 <i>Voedsel Anders Conferentie</i>	19
2.7 <i>Exchange project 'Let's work the land' in Romania</i>	20
2.8 <i>Wekelijkste koffiemomenten</i>	20
2.9 <i>Bestuursactiviteiten</i>	21
2.9.1 AID	21
2.9.2 Meet Us-event	22
2.9.3 Overige bestuursactiviteiten	22
2.10 <i>Overige activiteiten</i>	22
2.10.1 Innovative Farmers in the Spotlight!	22
2.10.2 Bijeenkomst 'Samen voor Duurzame Voeding'	23
2.10.3 Nutrilicious #CalltoAction	23
3. Jaarverslag Inspingtheater (IT) 2014	24
3.1 <i>Algemeen</i>	24
3.2 <i>Optredens en activiteiten 2014</i>	24
3.2.1 Voedsel Anders Conferentie	24
3.2.2 Farm Experience Internship	25
3.2.3 Scientific Integrity	25
3.2.4 Energizers Iweek	25
3.3 <i>Open spel lessen</i>	25
3.3.1 Open Spellessen	25
3.3.2 Art of Jokering Masterclass - Antwerpen	26
3.3.3 Interactive Theatre Weekend	26
4. Personeel, bestuur en subsidiegevers	28
4.1 <i>Bestuur</i>	28
4.2 <i>Personeel</i>	28
4.3 <i>Subsidiegevers</i>	28

1. Introductie Stichting Boerengroep en het Inspiringtheater

Stichting Boerengroep bouwt bruggen tussen de student en de boer. Dit wordt gerealiseerd middels kritische discussies, praktijkdagen, interactief theater, excursies, lezingen, acties, uitwisselingen en vraaggestuurd onderzoek. Onze kracht is de praktijk te laten zien, dat is belangrijk voor de toekomstige loopbaan van de student, waarin zij keuzes zullen moeten maken voor de mensen die in de praktijk werkzaam zijn. Al volgens een onderwijsdirecteur: 'De universiteit is een kennisinstituut, de praktijk doe je in je vrije tijd'. Stichting Boerengroep is deze vrije tijd. Stichting Boerengroep is een belangrijke aanvulling op het curriculum door studenten de mogelijkheid te bieden om interdisciplinair te leren denken. Verder wordt er niet alleen gekeken naar landbouw in Nederland maar in heel Europa, om daar ook landbouw gerelateerde ontwikkelingen te zien middels bijvoorbeeld een excursie naar Roemenië. Stichting Boerengroep is vernieuwingsgezind en kan de student een bredere ideeën box bieden voor onder andere een innovatieve, gezonde en sociale landbouw. Ook geven wij gehoor aan kritiek van de boer, en zitten wij niet vast aan één dogma. Stichting Boerengroep wil de student meegeven om oplossingsgericht te denken in plaats van probleemgericht te werk te gaan. Dit wordt gerealiseerd door progressieve boeren te laten zien, de pioniers in het vak. Dankzij Stichting Boerengroep blijft een kritische student gewaarborgd, wat een belangrijke eigenschap is voor een wetenschapper in opleiding. Tot slot is het "Inspiringtheater" een actief onderdeel van Stichting Boerengroep dat actuele maatschappelijke (duurzaamheids-) thema's aansnijdt door middel van interactief theater. Het Inspiringtheater is een amateurtheatergroep die zich specialiseert in interactief theater door gebruik van forumtheater-technieken. Door de achtergrond van de spelers, studenten en afgestudeerden van Wageningen Universiteit zijn ze sterk in thema's rondom landbouw, natuur en milieu, maar ook in de dilemma's die je als student of medewerker in de universitaire wereld kunt ervaren. Steeds blijkt in de voorstellingen de meerwaarde van interactief theater: het verlevendigt de discussie en maakt dilemma's zichtbaar. Met zo min mogelijk middelen en met improvisatietalent zetten de spelers de verbeelding aan het werk; daar is alles mogelijk!

Stichting Boerengroep streeft naar:

- *Begrip voor keuzes van de ander te vergroten en een kritische houding tegenover eigen standpunt of rol te stimuleren*
- *Landbouw onderwerpen vanuit meerder kanten belichten om een gefundeerde mening te vormen en stimuleren*
- *Keuzemogelijkheden van boeren inzichtelijk maken*
- *Transparantie en openheid van de voedselketen stimuleren zodat het oordeel van boeren en consumenten kritischer en beter gefundeerd wordt*
- *Vitale en faire landbouw helpen realiseren door:*
 - *De situatie van de boer van nu en in de toekomst in beeld brengen door boeren en andere professionals en kennisuitwisseling te stimuleren*
 - *Via consumenten de positie van de boer verbeteren. Een voorbeeld hiervan is de eat-in en regionale boerenmarkt, waar consumenten in direct contact met hun voedselproducenten komen*
- *Actuele onderwerpen en problemen in de landbouw aan het licht brengen door: informeren, ervaren, bediscussiëren, faciliteren, actie, publiceren. Hiermee willen Boerengroep en Inspiringtheater een kritische houding stimuleren*

2. Verslag Boerengroep Activiteiten

De activiteiten zullen per categorie worden gepresenteerd te beginnen met de excursies gevolgd door de lezingen en debatten. Daarna zullen de praktijkcursussen en workshops, filmavonden, en de door de Boerengroep georganiseerde zomerstage 'Farm Experience Internship' en de nieuwe Capita Selecta 'Hungry for Food Waste' worden besproken. Vervolgens komen de Voedsel Anders Conferentie, het exchange project 'Let's work the land' in Roemenië, de wekelijkste koffiemomenten, en de bestuursactiviteiten aan bod. Tot slot zullen overige activiteiten worden toegelicht.

2.1 Excursies

2.1.1 BioVak

Datum: 23 januari 2014
Deelnemers: 5 studenten
In samenwerking met: -

Op 23 januari 2014 was er weer de jaarlijks terugkerende BioVak, de vakbeurs voor duurzame landbouw, natuur, voedselkwaliteit en ondernemers met smaak. Zoals elk jaar krijgt Stichting Boerengroep vrijkaarten voor studenten van de Wageningse Universiteit. Ondanks het feit dat we dit niet grootschalig gepromoot hebben, zijn er toch vijf studenten mee geweest.

2.1.2 Winterexcursie

Datum: 25 januari 2014
Deelnemers: 20 studenten (50% internationaal), 4 externen
In samenwerking met: -

Op 25 januari 2014 vond de Winterexcursie plaats. Om 9 uur vertrokken we met ongeveer 20 studenten, waarvan ongeveer de helft internationaal. Daarnaast gingen er nog vier niet-studenten mee waaronder twee WUR medewerkers. We brachten een bezoek aan de biovergistingsinstallatie van de familie Kloosterman in Nieuweroord. Hier werd uit mais en ander plantaardig afval biogas verkregen dat bestemd was voor het net. De internationale studenten in het bijzonder keken hun ogen uit. Vervolgens vervolgden wij onze weg naar het jerseybedrijf van de familie Oegema in Dalfsen, waar ons allereerst heerlijke soep stond te wachten. Na een introductiepraatje van de melkveehouder en zijn gezin, hebben we een rondleiding over het bedrijf, met zo'n 120 jersey koeien gehuisvest in een serrestal, gekregen. De dag werd afgesloten in Schalkhaar op het bedrijf van de familie Koerkamp. Zij hebben een wroetstal voor vleesvarkens, een idee van Wageningen Livestock Research. Dit was een mooie afsluiting van een geslaagde winterexcursie. Het diverse gezelschap zorgde voor leuke inputs in de gesprekken met de boeren en studenten. Ook de diversiteit aan innovatieve bedrijven maakte deze excursie tot een geslaagde dag.

2.1.3 Nederlandse kleinschalige veehouderij

Datum: 12 april 2014

Deelnemers: 26 studenten (80% internationaal)

In samenwerking met: -

De Lente excursie vond plaats op 12 april 2014 in de One World week, en had als thema 'Nederlandse kleinschalige veehouderij'. Het was heerlijk weer en we vertrokken enthousiast met 26 studenten (6 nationaal, 20 internationaal) als eerst naar de Lankerenhof in Voorthuizen. Op dit biologisch opfok- en leghennenbedrijf kregen we een rondleiding van de dochter van de veehouder, die ook in Wageningen studeert. Hierna reden we naar Halle, waar we eerst van koffie, thee en koek genoten op biologisch dynamisch melkveebedrijf Ruimzicht. Dit naar aanleiding van het artikel over Ruimzicht in het tijdschrift 'Landleven'. Dit inspirerende en passievolle bedrijf heeft een focus op permacultuur en de kalfjes worden bij de koeien gehouden in een familiekudde. Na een uitgebreide rondleiding lunchten we met onze zelf gemaakte soep. Hierna gingen we door naar de schaapskudde bij het natuurcentrum in Ede. Na een korte wandeling kwamen we aan bij de traditionele schuur, waar de schapen met lammeren nu nog binnen stonden (begin mei gaan ze voor de hele dag de hei op). De schaapsherder vertelde enthousiast over de traditionele natuurbegrazing. Na deze succesvolle afsluiting ging iedereen voldaan terug naar Wageningen.

2.1.4 Fietsenexcursie Wageningen en omgeving

Datum: 7 juni 2014

Deelnemers: 15 studenten (75% internationaal)

In samenwerking met: -

Met 15 studenten, en met mooi weer, zijn we op 7 juni 2014 op de fiets naar drie verschillende boeren in Hemmen gegaan. Eerst ontmoetten we Welmoet van Tuinderij de Stroom. Zij heeft ons haar groenten op het land laten zien. Daarna zijn we naar akkerbouwer André Jurrius gegaan, die het bedrijf naast de tuinderij heeft staan. Zij blijken nauw samen te werken, evenals met veeteler Wichert Koopman waar we als laatst op bezoek zijn geweest. Toonaangevend van deze excursie was de nauwe samenwerking tussen de verschillende boeren.

2.1.5 Greenhouse agriculture

Datum: 6 september 2014

Deelnemers: 20 studenten (75% internationaal)

In samenwerking met: -

Op zaterdag 6 september 2014 vertrokken we met een groep van 20 studenten (15 internationaal) naar het Westland voor een bezoek aan drie glastuinbouw bedrijven. Het eerste bedrijf waar we heengingen was 'Eet uit je eigen stad'. Dit bedrijf verbouwt gewassen in een koude kas en in de volle grond, maar ook vissen en kippen. Hierbij is veel focus op het hergebruik van nutriënten. Het bedrijf verkoopt zijn producten direct aan de consument en aan restaurants in de buurt. Het tweede bedrijf was 'Tommie Tomatoes'. Hier zagen we ook het infocenter 'tomato world'. We kregen informatie over de innovaties bij high-tech tomatenproductie, het verschil tussen sommige rassen, de export mogelijkheden en de pestbestrijding. Ten slotte bezochten we ook een Biologisch-Dynamische tomatenkas. Hier zagen we goed het verschil aan technologie en pestbestrijdings mogelijkheden. Desondanks was ook deze tomatenverbouwer optimistisch over zijn behaalde oogsten. Aan het einde van de dag kregen alle deelnemers een zak -variërend van kleur- tomaten mee van Tommie Tomatoes.

2.1.6 Urban Food (Amsterdam)

Datum: 27 september 2014

Deelnemers: 30 studenten (75% internationaal), 2 externen

In samenwerking met: Stichting RUW

Op de prachtige zaterdag 27 september 2014 zijn we op een 'Urban Food excursie naar Amsterdam geweest. De excursie werd georganiseerd door stichting RUW en Stichting Boerengroep. 32 deelnemers gingen mee, onder wie Tiny van Boekel en Ingrid Duchhart van AMS (Advanced Metropolitan Solutions) en driekwart van de aanwezige studenten was internationaal. Als eerste gingen we naar een

stadsboer: de fruittuinen van West. Wil Sturkenboom teelt biologisch-dynamisch fruit en hij heeft ons een rondleiding gegeven en daarna hebben we ook zelf nog even de handen uit de mouwen mogen steken (zie foto). Eenmaal aangekomen op de mini-rondeel van Amsterdam hoorden we het verhaal aan van de Tostifabriek. Vervolgens sprak Tiny van Boekel over voedsel en legde het AMS concept uit. Nadat we op de locatie een inleidend praatje hebben gehad, zijn we de mini-rondeel in een minimaal tijdsbestek wezen ontdekken. Als laatste gingen we naar een bijzondere locatie, een ex-werf genaamd De Ceuvel, waar de grond wordt gezuiverd van zware metalen door middel van een helofytenfilter. Al met al een drukke maar zeer interessante dag!

2.1.7 Intensive Farming

Datum: 22 november 2014

Deelnemers: 10 studenten (50% internationaal), 5 externen

In samenwerking met: -

Op zaterdag 22 november 2014 vertrokken we om 09.30u met 15 man naar onze eerste bedrijf. We hadden een aantal niet-studenten en studenten van buiten de WUR mee, en opnieuw was ongeveer de helft internationaal. Allereerst bezochten we een intensief geitenbedrijf in Bennekom. Hier werden 1600 geiten gemolken die het hele jaar op stal waren. We zagen alle fasen van het

productieproces, van de pasgeboren geitjes tot en met de melkgeiten en de bokken. Ook de melkcarrousel en voeropslag werden bezichtigd. Vervolgens vertrokken we naar ons tweede intensieve bedrijf van de dag, een varkensbedrijf in Mariahout. Hier werden 850 zeugen gehouden, en werden 350 zeugen opgefokt. Iedere maand leverde het bedrijf 2800 biggen van 25kg af die vervolgens naar een vleesvarkenshouderij gingen om verder afgemest te worden. Velen waren nog nooit op een

varkensbedrijf geweest en keken hun ogen uit. Als laatste op het programma stond een rosé kalverhouderij in Ochten. Hier werden 2400 kalveren afgemest voor rosé kalfsvlees. Ook hier kregen we alle ins-en outs over het bedrijf te weten en zagen we alle aspecten van het productieproces hier: van voer tot afgemeste kalveren. Interessante discussies vonden plaats wat betreft de markt en de rol van alle stakeholders, de manier van landbouwintensivering in Nederland en alle mest- en welzijnsproblemen van dien. Om 18.30u kwamen we terug in Wageningen, voldaan van een zeer geslaagde en interessante excursie, die leidde tot nieuwe kennis, kritische blikken, en discussie over de intensieve manier van vee houden.

2.1.8 Demonstratie in Brussel tegen TTIP

Datum: 26 november 2014

Deelnemers: 15 studenten (50% internationaal)

In samenwerking met: -

Tijdens het door de Boerengroep georganiseerde debat over het handelsakkoord 'TTIP' (26 november 2014), werd duidelijk dat veel studenten de behoefte hadden hun ongenoegen over dit akkoord in actie te vertalen. Daarom organiseerde de Boerengroep een 'excursie' naar een demonstratie in Brussels op 19 december, georganiseerd door de alliantie D19-20. Met ca. 15 personen vertrokken we op 18 december met enkele auto's naar Brussel, waar we in een sporthal sliepen. Op 19 december gingen we met spandoeken en posters de straat op, samen met 3000 andere boeren, vakbondsleden, milieuactivisten en burgers. Het was een spannende en interessante ervaring om aan een grote demonstratie deel te nemen. Over de demonstratie werd uitgebreid bericht in de media, zie b.v. <http://www.rtl.be/videos/video/519713.aspx?CategoryID=4759> en <http://www.bbc.com/news/blogs-eu-30546150>

2.2 Lezingen & debatten

2.2.1 Stadslandbouw: onmogelijk of fabulous?

Datum: 25 januari 2014

Deelnemers: 40 studenten (Nederlandstalig)

In samenwerking met: SocialEveningCie van Studievereniging 'De Veetelers'

Op 25 februari 2014 vond in samenwerking met de SocialEveningCie van Studievereniging 'De Veetelers' de discussieavond 'Stadslandbouw: onmogelijk of fabulous?!' plaats. Deze avond werd gediscussieerd over het thema stadslandbouw, maar ook over de rol die stadslandbouw kan hebben als het gaat om bewustwording bij consumenten over de herkomst van het voedsel. Allereerst legde Han Wiskerke, professor rurale sociologie, de principes en ontwikkelingen van stadslandbouw op mondiale schaal uit. Vervolgens sprak Tineke Schuurmans, kunstenaar en initiatiefneemster van 'Het Varkenshuis', over het project waarbij twee varkens in hartje Tilburg zijn grootgebracht en uiteindelijk zijn geslacht. Dit als kunstproject, maar ook om de burger bewust te maken waar zijn vlees vandaan komt. Tenslotte vertelde Mirjam Goedkoop over Varkens Vandaag. Deze organisatie zet zich in voor een beter imago van de varkenshouderij en zo dragen ze ook meteen bij aan de bewustwording van de burger. Varkens Vandaag probeert via de media positieve aspecten van de varkenshouderij bekend te maken en zo de burger naar de boer probeert te krijgen. Na de pauze bestond er de mogelijkheid tot het stellen van vragen en een aantal stellingen werden aan het publiek voorgelegd. Conclusie van deze leerzame avond was: "Stadslandbouw is niet dé toekomst, maar er zit wel een toekomst in!". Op deze Nederlandstalige interactieve discussieavond kwamen 40 studenten af.

2.2.2 Fair Trade debat

Datum: 10 april 2014

Deelnemers: 80 studenten (50% internationaal)

In samenwerking met: studenten van de opleiding Fair Trade Management

Op 10 april 2014, in de One World week, vond het debat over Fair Trade voedsel plaats; is Fair Trade wel zo Fair? Voor wie?. Het debat werd georganiseerd door studenten van de opleiding Fair Trade Management en Stichting Boerengroep. De discussie werd geleid door Ir. Jan Hoekstra (International Development Management), Kasper Meulesteen (4^e jaars Fair Trade Management opleiding), Fenny van Eshuis (Max Havelaar) en BijNSE Dankert (Journalist en criticus). De discussie liep hoog op. BijNSE stopte zijn mening over Max Havelaar niet onder stoelen of banken.

En Fenny wist hier fel op te reageren. Studenten waren de discussie zelfs met telefoon aan het opnemen! Het debat trok een volle zaal; zo'n 80 studenten, waaronder zeker 50% internationaal.

2.2.3 EU verkiezingsdebat landbouw- en handelsbeleid: TTIP en ATM

Datum: 6 mei 2014

Deelnemers: 100 studenten (Nederlandstalig)

In samenwerking met: Stichting Otherwise

Op 6 mei 2014 organiseerde Stichting Boerengroep samen met Stichting Otherwise een EU verkiezingsdebat met maar liefst zes kandidaten voor het Europees Parlement en vertegenwoordigers van boeren- en maatschappelijke organisaties een debat over het Europese landbouw- en handelsbeleid (op gebied van voedsel). Met speciale aandacht voor de huidige TTIP-onderhandelingen tussen de EU en de VS en de landbouwparagraaf van the Alternative Trade Mandate (ATM). Het debat trok zo'n 100 studenten en niet-studenten. Het was een interessant debat en iedereen ging met de nodige informatie weer naar huis.

Sprekers waren:

Politici: Jan Huitema (VVD), Antoinette Knoet-Michels (PvdA), Eric Smaling (SP), Annie Schreijer-Pierik (CDA), Leon Meijer (ChristenUnie), Marijke Vos (GroenLinks), Corinne Cornelisse (Partij voor de Dieren),

Boeren- en maatschappelijke organisaties: Sieta van Keimpema (Dutch Dairymen Board en EMB) en Klaas Johan Osinga (LTO Nederland) en Guus Geurts (o.a. XminY).

Gespreksleider: Hanny van Geel (La Via Campesina)

2.2.4 It's food my friend: Joel Salatin

Datum: 9 mei 2014

Deelnemers: 250 studenten (40% internationaal), 250 externen

In samenwerking met: Stichting OtherWise, CLM, Ecominds en De Waard Eetbaar landschap

Op 9 mei 2014 organiseerde Stichting Boerengroep in samenwerking met Stichting OtherWise, CLM, Ecominds en De Waard Eetbaar landschap én dankzij de support van het WUF een lezing met Amerikaan Joel Salatin. Hij wordt door vele gezien als de meest innovatieve boer ter wereld. Een kritische noot op zijn verhaal werd gegeven door Imke de Boer, professor bij de leerstoelgroep Dierlijke Productie Systemen. Het debat trok zo'n 500 luisteraars, waarvan 250 studenten en hiervan zo'n 100 internationaal. Daarnaast werd de discussieavond livestream uitgezonden. Een volledig uitgeschreven verslag is [hier](#) te vinden. Het debat haalde vele kranten waaronder de [Volkskrant](#).

2.2.5 Suicide among farmers

Datum: 20 mei 2014

Deelnemers: 15 studenten (10% internationaal)

In samenwerking met: Studium Generale

Op 20 mei 2014 kwam Lizzy van Leeuwen (cultureel antropoloog) een lezing geven over zelfmoord bij boeren. De lezing was onderdeel van de serie 'Farmers in Trouble' die samen met Studium Generale georganiseerd werd. Lizzy heeft een boek geschreven over dit heftige onderwerp, waaruit blijkt dat Nederlandse boeren relatief vaker zelfmoord plegen dan Nederlandse burgers. Ze gaf mogelijke verklaringen voor dit fenomeen en redenen waarom deze cijfers opvallend genoeg niet bekend zijn. Deze lezing trok zo'n 15 studenten.

2.2.6 If farming becomes surviving

Datum: 4 juni 2014

Deelnemers: 15 studenten (10% internationaal)

In samenwerking met: Studium Generale

Op 4 juni 2014 werd er een lezing gehouden over de economische en sociale moeilijkheden die hedendaagse boeren en hun familieleden ervaren. De lezing was onderdeel van de serie 'Farmers in Trouble' die samen met Studium Generale georganiseerd werd. Voor deze lezing hebben we Ton Duffhues uitgenodigd (ZLTO). Hij heeft in de serie '[Altijd Wat](#)' al eens het onderwerp aangesneden; steeds meer boeren moeten stoppen en er zijn weinig jonge mensen die staan te popelen om het beroep over te nemen. Ton vertelde ons wat te doen om de boerderij meer 'toekomst proof' te maken. Het is (net als de lezing van Lizzy) niet de meest gezellige avond die we hebben georganiseerd. Eerder eentje die de kernharde waarheid voor ogen houdt. De avond trok zo'n 15 studenten.

2.2.7 Weten van (h)eerlijk eten!

Datum: 30 september 2014

Deelnemers: 130 studenten (Nederlandstalig), 10 externen

In samenwerking met: studievereniging Di-et-Tri

Op dinsdagavond 30 september 2014 organiseerden Stichting Boerengroep samen met studievereniging Di-et-Tri, de studievereniging van de opleiding Voeding & Gezondheid, een Nederlandstalige lezing die werd gegeven door Rineke Dijkstra. Ze is orthomoleculair- en natuurgeneeskundige en heeft zich gespecialiseerd in het effect van voeding op ons lichaam en brein. Zaal C222 in het Forum was zo goed als helemaal gevuld met zo'n 130 geïnteresseerden studenten maar ook een tiental niet-studenten. Tijdens deze avond kwam sterk naar voren dat gezonde voeding nog altijd één van de belangrijkste pijlers van onze lichamelijke en psychisch/emotionele gezondheid is. Volwaardige, duurzame voeding (die alle voedingstoffen bevat), de kwaliteit/duurzaamheid van het ons omringend milieu en de omstandigheden waaronder ons voedsel wordt geproduceerd hebben een grote invloed op de tal van regelmechanismen van ons lichaam om onze gezondheid te behouden of te herwinnen. Tijdens de lezing werd benadrukt hoe deze regelmechanismen werken,

maar ook welke voeding(-middelen) gezond en voedzaam voor ons lichaam zijn. Rineke heeft middels haar boeken, adviezen en lezingen al veel mensen geattendeerd op het belang van goede voeding en een gezondere leefstijl. Kortom, een druk bezochte, interessante maar ook vernieuwende lezing rondom ons voedsel.

2.2.8 Let's talk TTIP

Datum: 26 november 2014

Deelnemers: 100 studenten (50% internationaal)

In samenwerking met: -

Op 26 november 2014 vond het TTIP debat plaats. Er was veel animo voor. De zaal zat prop vol met meer dan 100 studenten waarvan ongeveer 50% internationaal. De avond begon met Joop de Koeier (Via Campesina / akkerbouwer). Hij vertelde over de internationale voedselmarkt en de geschiedenis van de vrije handelsverdragen. Vervolgens kreeg Sieta van Keimpema (Dutch Dairy Board and European Milk Board) het woord. Ze vertelde over de consequenties van TTIP voor de Europese landbouw. Daarna kreeg Henk Riphagen het woord (Ministerie van Economische Zaken). Hij vertelde vooral over de voordelen van TTIP. Zijn presentatie deed behoorlijk wat stof opwaaien in de zaal. Helaas moesten de studenten nog even met het debat wachten en gaven we het woord eerst nog aan Roeline Knottnerus, ze ging vooral op het ISDS hoofdstuk in. De discussie die hierop volgde was interessant zeer boeiend! Al met al een geslaagde avond!

2.2.9 Melkquotum eraf, en nu?

Datum: 3 december 2014

Deelnemers: 40 studenten (Nederlandstalig), 3 externen

In samenwerking met: -

Op woensdag 3 december 2014 organiseerde Boerengroep een informatieve avond over het melkquotum. In 2015 gaat deze er af, maar wat betekent dat nu eigenlijk voor de sector als geheel, en misschien nog belangrijker wat heeft het voor gevolgen voor de boer? Tijdens deze avond was er 43 man publiek, waarvan een groot deel boerenzonen. Er was een vijftal sprekers aanwezig. Frits van der Schans van het CLM stak van wal en gaf inzicht in het fosfaatprobleem dat zou kunnen opspelen als er niet een regulerende wet voor het melkquotum in de plaats komt. Vervolgens nam Carla van Dik-Faber van de Christen Unie het woord. Zij legde de melkveewet uit, die blijkbaar nog praktisch leeg is en het standpunt van de Christen Unie; ze hebben vóór de melkveewet gestemd maar met het commentaar dat ze dit enkel deden vanwege de angst om de derogatie te behouden. CU zelf vindt dat de melkveehouderij grondgebonden moet blijven, zodat er draagvlak blijft in de maatschappij met de koeien buiten in de wei. Koen Boscher van het NAJK gaf inzicht in de kansen die er volgens hem voor de boeren liggen. Kansen voor export, nutriënt-efficiënter werken en kringlopen sluiten.

Lecture & Debate:

Let's talk

A Free Trade Agreement between the EU and US – What are consequences for you and your food?

26th of November 2014, 19.30 - 22.00 (drinks after)

Forum Building, Room C214

New
Time &
Place!

Henk Riphagen
Dutch Ministry of Economic Affairs

Roeline Knottnerus
Advisor trade and investment policy at SOMO & TNI

Sieta van Keimpema
Vice-president European Milk Board

Joop de Koeier
Arable farmer, Via Campesina

Organized by:
 Stichting
Boerengroep
Wageningen

www.boerengroep.nl
www.facebook.com/boerengroep

Vervolgens gaf Wiebren van Stralen van LTO Noord informatie over de mest en mineralen overschotten in Nederland en hoe daar mee om te gaan. Ten slotte bracht Hans Geurts van de European Milk Board een nieuwe oplossing aan het licht. Zij zouden het liefst een flexibel melkquotum willen, waarbij extra melk geproduceerd mag worden bij een goede melkprijs, en waarbij een limiet gesteld wordt aan de melkproductie bij een slechte melkprijs. Op deze manier kun je aanbod aanpassen op de vraag. Het was een avond met veel sprekers, veel informatie, en kritische vragen. Al met al, zeer geslaagd. Ook bij ons in de zaal waaide een discussie op die voorlopig nog niet opgelost zal zijn!

2.2.10 Lunch lectures

Datum: 6, 13, 20, 27 november en 4 december 2014

Deelnemers: gemiddeld 15 studenten (50% internationaal), gemiddeld 3 externen.

In samenwerking met: -

Om het koffiemoment (zie 2.8 Wekelijkse koffiemomenten) nieuw leven in te blazen is er een lunchlezing serie opgezet. Deze lunchlezing serie in November en December is druk bezocht geweest met een gemiddelde van 15 studenten, waarvan zeker 50% internationaal was. Het thema van de lunchlezing serie was 'Who is responsible for a sustainable foodsystem' (zie poster).

Stichting
Boerengroep
Wageningen
Lunch Lecture series

Who is responsible for a Sustainable food system?

Consumers' responsibility
6th Nov (C104): Lazuur, Inno Kock

Retail' responsibility and local is the solution
13th Nov (C): Kardoer, Bernadette

Let's organize the collaboration of the chain
20th Nov (C104): Bionext (tbc)

Is certification the solution?
27th Nov (C106): WUR, Maria Alice Mendonça

We need fair organic wholesalers
4th Dec (C103): De Nieuwe Band, Allard ten Dam

Thursdays
Forum building
12.30 — 13.15

2.3 Praktijkcursussen & Workshops

2.3.1 Permacultuur & Agro-ecology

Datum: 29, 30 maart, 17, 18 mei 2014

Deelnemers: 34 studenten (70% internationaal), 12 externen

In samenwerking met: Heeltsje Graansma (Msc Milieuwetenschappen, Eetbare bostuin)

In het voorjaar van 2014 heeft Stichting Boerengroep ism Heeltsje Graansma (Msc Milieuwetenschappen, Eetbare bostuin) een agro-ecology en permacultuur cursus georganiseerd. Deze cursus is één keer in het Nederlands gehouden op 29 en 30 maart 2014 en één keer in het Engels gehouden op 17 en 18 mei. Tijdens deze cursus, leerden studenten de basis van permacultuur en agro-ecology kennen, waarna vervolgens deze kennis werd toegepast zodat men geïnspireerd en met groene vingers naar huis ging. De cursus zat de eerste keer vol (30 deelnemers waarvan 20 studenten). De 2^e keer deden er 16 mensen mee (waarvan 14 veelal internationale studenten).

2.3.2 Cursus Praktische Permacultuur

Datum: start op 4 april 2014 (7x)

Deelnemers: 10 studenten

In samenwerking met: -

Op 4 april 2014 startte de cursus Praktische Permacultuur, die werd gegeven door Heeltsje Graansma (Eetbare Bostuin), Myrthe Romeijn (ThuisTuinderij) en Rose Wever (de Nieuwe Ronde). De cursus werd gehouden in bostuin Pomona, Wageningen. De cursus bestond uit zeven vrijdagen waarin aandacht werd besteed aan o.a. hoe kan ik met de natuur samenwerken om een gezond en overvloedig voedselproductiesysteem op te zetten, hoe krijg ik een gezonde bodem en een gezond bodemvoedselweb, hoe zaai/plant ik wat, waar en wanneer? Er hebben zo'n 10 studenten deelgenomen aan deze cursus.

Deze cursus is ook in het Engels gehouden. Hier kwamen 7 internationale studenten op af.

2.3.3 Zadenruilbeurs

Datum: 5 oktober 2014

Deelnemers: 5 studenten (10% internationaal), 15 externen

In samenwerking met: -

Op zondag 5 oktober 2014 vond de zadenruilbeurs plaats. Om 14.00 stond de koffie klaar in ecovillage 'PPauw'. Heelstje, permacultuur specialist, gaf een rondleiding door haar permacultuur tuin en daarna hebben we in een BIOscoop (gedreven op zonne energie) de film 'seeds of freedom' gekeken. Dan om 16uur begon het zaden ruilen. Iedereen vertelde zijn/haar verhaal over de zaden. Ondanks dat we met een klein gezelschap bijeen waren (20 man, waarvan 1 internationaal en 5 studenten), lag letterlijk de hele tafel bezaaid met zaden. Van een aardekastanje tot drooplant tot wel tien verschillende rassen tomaten.

2.3.4 Kijken naar planten: soorten in hun families

Datum: 29 november 2014

Deelnemers: 5 studenten (60% internationaal), 5 externen

In samenwerking met: -

Op 29 november organiseerde Stichting Boerengroep de workshop 'kijken in de spiegel van de natuur'. Tijdens deze workshop nam Jan Diek van Mansvelt (medeoprichter Louis Bolk Instituut en emeritus professor Biologische landbouw WUR) de studenten mee in de wereld van het groen. Planten en bloemen laten zien hoe het leven (ook jouw leven) in elkaar zit. De ontwikkeling van de planten geven je inzicht in de ontwikkeling van de mens. Elke plant heeft zijn oer-eigenwijze manier van bestaan en Jan Diek laat je zien hoe dit is te herleiden naar je eigen identiteit en handelen. De ochtend had een bijzondere filosofische sfeer en trok 10 deelnemers (3 internationale studenten, 2 studenten en 5 niet-studenten).

2.3.5 Kippen slachten

Datum: 20 december 2014

Deelnemers: 17 studenten (10% internationaal), 3 externen

In samenwerking met: -

De laatste activiteit van 2014 was de workshop kippen slachten op zaterdag 20 december 2014. Door het jaar heen zijn er verschillende studenten naar ons toegekomen met de vraag of een excursie naar een slachthuis of een workshop kippen slachten georganiseerd kon worden. Toen deze workshop zich aanbood, hebben we die dan ook met beide handen aangegrepen. Binnen no-time was de workshop vol. Met z'n 20 participanten (17 studenten, 2 internationaal) hebben we een zeer leerzame dag gehad. Zo hebben we geleerd hoe de kip correct verdoofd kan worden, hoe de kip geslacht moet worden en hoe de kip 'soep klaar' gemaakt kan worden.

2.4 Filmavonden

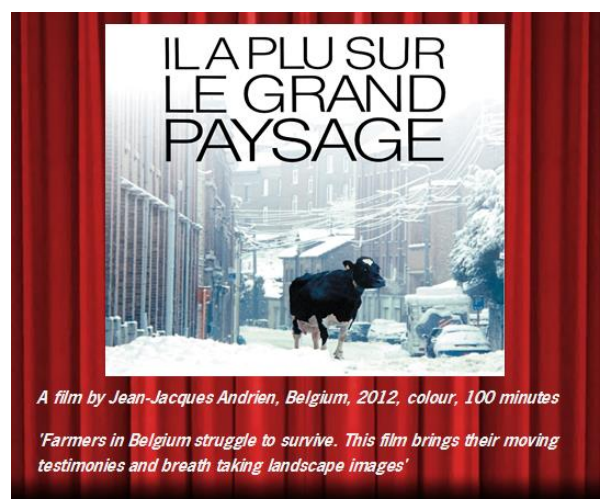
2.4.1 Il a plu sur le grand paysage

Datum: 31 maart december 2014

Deelnemers: 60 studenten (50% internationaal), 3 externen

In samenwerking met: Stichting RUW, Otherwise en ILEIA

De film werd georganiseerd door Stichting RUW, Otherwise, Boerengroep en ILEIA op 31 maart 2014. De film werd gesponsord door de leerstoelgroepen Rurale Sociology en Rurale Ontwikkeling. De opkomst was een enorm succes; de zaal zat helemaal vol met voornamelijk studenten waarvan zo'n 50% internationaal was. De film ging over de melkcrisis in 2009. Waarbij de beslissing van de EU om de melkquota

erf te halen in 2015 en de beslissing van de WTO om nog verder de markt te liberaliseren nogal een bedreiging vormde voor de boeren. Hierin werden negen boeren geïnterviewd en vertelden hun strijd om te overleven elk op een eigen manier. Na de film was er tijd om vragen te stellen aan de regisseur Jean-Jacques Andrien die helemaal vanuit Frankrijk naar Nederland is gekomen om met ons de discussie aan te gaan over dit onderwerp. Zie [hier](#) de trailer.

2.4.2 Fresh

Datum: 9 april 2014

Deelnemers: 50 studenten (50% internationaal), 1 extern

In samenwerking met: -

De werkgroep van de Farm Experience Internship (zie 1.2) organiseerde de film 'Fresh' op 9 april 2014 in het Forum. Het is een documentaire gemaakt door Ana Sofia Joanes over 'food movements', en ging over veranderingen in de voedselsystemen die leiden tot een meer duurzame landbouw. De film werd gevolgd door een discussie en een korte interactieve lezing door permacultuur expert Fransjan de Waard. Er kwamen zo'n 50 studenten op af, waarvan zeker 50% internationaal.

2.4.3 The Little War of Farmer Kok

Datum: 12 mei 2014

Deelnemers: 55 studenten (70% internationaal), 5 externen

In samenwerking met: Studium Generale

Op 12 mei 2014 vond de filmavond met de film 'The Little War of Farmer Kok' plaats in Movie W. De filmavond was onderdeel van de serie 'Farmers in Trouble' die samen met Studium Generale georganiseerd werd. Om 20.00u startte de film over boer Kok en zijn twee zonen op hun biologische melkveebedrijf in de buurt van Amersfoort. Zij vechten tegen de nationale bureaucratie, de zinloze regelgeving en de lokale gemeente die hun land wil afpakken. Tijdens deze film werd de impact op hun gezinsleven duidelijk in kaart gebracht. Toen de film was afgelopen werd er na een korte pauze een discussie gevoerd met de regisseur Huib Schoonhoven, socioloog Frank Verhoeven (Boerenverstand) en Marian Stuijver van de WUR. Dit was zeer interessant met het diverse publiek dat uit oud-medewerkers van de WUR, mensen van de periferie, en zowel internationale als nationale studenten bestond. De zaal was vol met zo'n 60 geïnteresseerden deze avond.

2.4.4 DIVE!

Datum: 26 november 2014

Deelnemers: 25 studenten (50% internationaal), 2 externen

In samenwerking met: Foodsharing Wageningen

Foodsharing Wageningen en Stichting Boerengroep organiseerden op 26 november 2014 een film avond waarbij de film 'DIVE!' van Jeremy Seifert werd gepresenteerd. De film gaat over zijn leven als dumpsterdiver in Los Angeles, over hoeveel eten daar en in de rest van de wereld verspild wordt en over zijn doel om dit tegen te gaan. Na de film werd er een discussie gehouden. Deze ging niet alleen over de film zelf maar ook over hoe wij, in Nederland, voedselverspilling kunnen verminderen. Er werden een aantal Wageningse supermarkten uitgenodigd voor deze interessante discussie. De avond trok zo'n 25 studenten.

2.5 Educatie

2.5.1 Farm Experience Internship (RSO-51303)

Datum: 5-27 augustus 2014

Deelnemers: 20 studenten (75% internationaal)

In samenwerking met: leerstoelgroepen RSO en FSE en Stichting Otherwise, Ileia, de Bolster en Boerenverstand

De FEI (Farm Experience Internship) is dit jaar voor de tweede keer georganiseerd door Stichting Boerengroep i.s.m. de leerstoelgroepen RSO en FSE en Stichting Otherwise, Ileia, de Bolster en Boerenverstand. Van 5 t/m 27 augustus 2014. Door de vele betrokken organisaties zorgde dit vak voor een connectie tussen NGO's, bedrijfsleven, leerstoelgroepen, boeren en studenten. Zo zat Loes Mertens werknemster van zaadbedrijf de Bolster B.V. in de organisatie. Er deden zo'n 20 deelnemers aan mee, ze kwamen onder andere uit Duitsland, Nederland en Zuid- Amerika.

Het vak, voor 3ECTS, bestond uit een voorbereidingsfase, stage lopen bij de boer en een evaluatiefase. Tijdens de voorbereidingsfase en evaluatiefase stonden de woorden interactiviteit en interdisciplinariteit bovenaan. In diezelfde opzet zijn er vele open vergaderingen gehouden voorafgaand aan de Farm Experience Internship, waar alle studenten van de WUR konden zeggen wat ze tijdens dit vak wilden leren. Deze unieke vorm van onderwijs binnen de WUR is door de deelnemers als zeer prettig ervaren.

Het vak is mede opgezet door Stagiaire Elske Hageraats. Zij heeft onder andere de website <https://farmexperienceinternship.wordpress.com> nieuw leven ingeblazen. Zeker de moeite waard hier eens een kijkje op te nemen!

Daarnaast was het doel van dit vak om de brug tussen theorie en praktijk te verkleinen. Wat zeker gelukt is. Dankzij de stage is er een nauwe band ontstaan tussen de deelgenomen studenten en boeren. Het vak heeft ervoor gezorgd dat studenten meer betrokken zijn geworden bij de landbouw en de boeren. Ook ontstond door het contact met de boeren interesse om problemen in de landbouwpraktijk op te lossen met wetenschappelijke onderzoek. Al met al zeker de moeite waard om komend jaar opnieuw te organiseren.

Een collectieve evaluatie en interactieve reflectie van de Farm Experience Internship van afgelopen zomer vond plaats op 8 oktober 2014. De "*Sharing the harvest of the FEI*" avond trok zo'n 30 studenten waaronder 20 internationaal, maar ook één van de boeren was aanwezig deze avond. Elske Hageraats (stagiaire boerengroep) gaf een presentatie over Agro-ecology. Daarna hebben twee deelnemers van de FEI (Eva Thuijsman en Michelle Steggerda) hun ervaringen gedeeld met het publiek. Tot slot hebben we een gezamenlijke evaluatie gehouden en zijn de certificaten aan de deelnemers uitgedeeld.

2.5.2 Hungry for Food Waste (RSO-67303)

Datum: 27 oktober t/m 19 december 2014

Deelnemers: gemiddeld 70 studenten (50% internationaal)

In samenwerking met: Stichting RUW, Otherwise, GreenOffice, WEP, ILEIA, Humble Harvest en What to Film Wageningen

Het jaar 2014 was 'het Jaar van de Voedselverspilling'. Hier wilde Els Hegger (RSO) ook graag iets mee doen. Ze dacht aan het organiseren van een capita selecta over voedselverspilling. Deze is uiteindelijk georganiseerd in samenwerking met stichting RUW, GreenOffice, WEP, ILEIA, Otherwise, Humble Harvest en What to Film Wageningen in periode 2 '14/'15. Studenten konden er 3 ECTS voor krijgen. Het vak bestond uit zes lezingen/discussieavonden, een excursie, een filmavond en een aantal avonden waar de studenten werkten aan hun eigen documentaire over voedselverspilling. Studenten werden beoordeeld op deze documentaire en daarnaast moesten de studenten een dagboek bijhouden over hun eigen voedselverspillingsgedrag.

Elke lezing liet een stukje van de voedselketen zien. De onderwerpen waren: Food production, Food Distribution, Retailing, Consumption, Closing the cycle. De eerste avond hebben we gedineerd met bijna verspild voedsel. De eerste avond begon met een diner van bijna verspild voedsel.

De inschrijvingen liepen storm. Uiteindelijk hebben zo'n 30 studenten zich opgegeven voor de cursus. Maar studenten mochten ook de lezingen/discussieavonden bij wonen zonder het hele vak te volgen. Dit resulteerde in een gemiddelde opkomst van 70 studenten (waarvan 50% internationaal) per avond.

2.6 Voedsel Anders Conferentie

Datum: 21, 22, februari 2014

Deelnemers: 100 studenten (50% internationaal), 700 externen

In samenwerking met: Stichting Otherwise, ILEIA, RUAF, Aseed, Platform Aarde Boer Consument, TNI, Both Ends, ETC en het Louis Bolk Instituut.

Op 21, 22 februari 2014 heeft Boerengroep in samenwerking met Otherwise, ILEIA, RUAF, Aseed, Platform ABC, TNI, Both Ends, ETC en het LBI een Voedsel Anders conferentie georganiseerd.

Dit was een groot succes! 800 studenten, onderzoekers, boeren, consumenten en maatschappelijke organisaties hebben hieraan deelgenomen. Hiervan was zeker 1/8^e student, zowel Nederlands als internationaal.

De conferentie begon op vrijdagmiddag met een speech van Pablo Titonell en Hanny van Geel (La Via Campesina). Daarna gaf het Inspringtheater nog een mooie sketch. Vervolgens hebben er twee workshop rondes plaatsgevonden. Er waren veel verschillende thema's; van 'zaden en biodiversiteit' tot 'bodem en kringlooplandbouw' naar 'rechtvaardig handels- en landbouwbeleid'. Daarnaast stonden de thema's landrechten, stadslandbouw en korte voedselketens op het programma.

Op zaterdag ging de conferentie verder met Vandana Shiva en Olivier de Schutter als keynote speakers. Daarnaast waren er weer twee workshop rondes en een excursie naar Veld en Beek. Van dit laatste is een [radio opname](#) gemaakt.

2.7 Exchange project 'Let's work the land' in Romania

Datum: 9 t/m 18 juni 2014

Deelnemers: 8 studenten (13% internationaal)

In samenwerking met: EU partner Asociatia Agricultorilor uit Cristuru Secuiesc, Roemenië

Van 9 tot en met 18 juni 2014 is Stichting Boerengroep naar Roemenië gegaan. Vanuit de organisatie Asociatia Agricultorilor in Roemenië werden wij uitgenodigd om deel te nemen aan het Europees gefinancierde Youth In Action project. Het doel was een ontmoeting met verschillende NGO's waarbij strategieën werden ontwikkeld hoe jongeren kunnen worden betrokken om meer actief te worden in het ondernemen van kleine praktisch gerichte landbouwactiviteiten. Er waren jongeren aanwezig uit Nederland, Portugal, Hongarije en Roemenië. In Roemenië is men nog steeds grotendeels zelfvoorzienend en er is een grote vraag om jongeren te interesseren om het vele ongebruikte land op een duurzame manier te verbouwen. Dit sluit aan bij het doel van Stichting Boerengroep, en daarom zijn wij met een acht-tal studenten van verschillende achtergronden (van universitair tot praktijk) naar Roemenië gegaan om ons hierbij te betrekken. We hebben verschillende bedrijfsstructuren gezien, van zeer kleinschalig tot relatief grootschalig, en verschillende visies vanuit meerdere culturen opgepakt in hoe duurzame landbouw kan worden vormgegeven. Wij zien dit soort projecten als zeer informatief voor studenten en willen deze gelegenheden graag blijven oppakken, omdat de theorie dichtbij de praktijk komt en verschillende visies bij elkaar komen.

2.8 Wekelijkste koffiemomenten

Datum: iedere donderdagochtend

Deelnemers: 0-5 studenten (20% internationaal), 5 externen

In samenwerking met: -

Iedere donderdagochtend organiseren we een koffiemoment. Hierbij drinken we koffie op het Gebouw met de Klok met een gepensioneerd melkveehouder, een gepensioneerd docent, en altijd een wisselende groep kritische studenten. Bladen als de Ekoland, de VORK en de Boerderij/Boerderij Vandaag worden gelezen en we bespreken ook belangrijke en actuele onderwerpen in de landbouw, zoals vleesschandalen en antibiotica gebruik. Soms is er bij het koffiemoment een speciale gast

aanwezig waarmee op een bepaald agrarisch onderwerp wordt ingegaan. Zo is er in mei 2014 een boekpresentatie geweest door Marlies van Maarseveen (Msc Plantenteelt en ex-boerin). Zij wilde graag het boek van Cheri-Ho Lee: Food War 2030 presenteren in het licht van het landbouwgedeelte van het IPCC rapport 2014 en het boek Climate Wars van Gwynne Dyer. Zowel voor de gast als de andere koffiedrinkers is dit erg leuk en leerzaam, men leert veel van elkaar. Op het koffiemoment ontstaan dan soms ook nieuwe ideeën en worden connecties gelegd. Om meer deelnemers te trekken hebben we een keer een uitstapje gemaakt naar het Forum. Echter nog steeds waren er weinig studenten die tijd hadden. Het nieuwste idee werd een lunchlezing serie die succesvol is uitpakkt (zie 2.2.10 Lunch lecture series). In november en december zijn vijf lunch lezingen gehouden rond het thema 'Who is responsible for sustainable food system?'.

2.9 Bestuursactiviteiten

2.9.1 AID

Datum: 15 t/m 20 augustus 2014

Deelnemers: AID groepjes

In samenwerking met: -

Van 15 t/m 20 augustus 2014 vonden de jaarlijkse Algemene Introductie Dagen plaats. Stichting Boerengroep deed aan drie activiteiten mee. Op 15 augustus waren we aanwezig bij de Campus Games waarbij we een 'Trekker race' georganiseerd hadden (foto rechts). Met twee traptrekkertjes legden de studenten een parcours af in estafette vorm. Dit met een lepel in de hand met een ei erop die niet mocht vallen. Het groepje met de snelste tijd kreeg tickets voor een gratis excursie met Boerengroep naar keuze. Op 16 augustus deed Stichting Boerengroep ook mee aan de Crazy 88, waarvoor een 'Paardenrace' opgezet was (foto links). Studenten vormden koppels twee aan twee. In estafette vorm legde zij een parcours af. De ene als paard met de ander als ruiter op zijn/haar rug. De ruiter heeft een wortel in zijn mond en kan dus niks zeggen, het paard is geblinddoekt. Samen moest het parcours correct afgelegd worden. Op 20 augustus was Stichting Boerengroep ook aanwezig op de infomarkt. Deze dag kwamen er vele geïnteresseerden langs de kraam die allen nieuwsgierig waren geworden na onze eerdere AID activiteiten. Voor onze kraam (en die van de andere 'groene' organisaties) was een lounge van strobalen gemaakt, wat erg in trek was bij de studenten. Al met al heeft de Boerengroep meer naamsbekendheid en geïnteresseerden gekregen.

2.9.2 Meet Us-event

Datum: 17 september 2014

Deelnemers: 80 studenten (50% internationaal), 5 externen

In samenwerking met: Foodsharing Wageningen, SHARE, Humble harvest, WEP, Green Office, Otherwise, RUW, Creative garden, Platform Duurzaam Wageningen, Platform Hands on Dreams

Op 17 september 2014 organiseerde alle 'Green Active' organisaties in Wageningen een MeetUs event. De avond begon met een pitch van vijf minuten per organisatie om zich voor te stellen aan het publiek. Vervolgens was er een gezellig informeel diner, waarbij (nieuwe) studenten alle groene organisaties samen kon ontmoeten en aanschuiven bij hen die interesse gewekt hadden. In totaal waren er zo'n 80 studenten waarvan minimaal de helft internationaal. Na het diner was er de mogelijkheid om een film te kijken die gepresenteerd werd door Fossil Free Wageningen, waarvoor ongeveer de helft van de studenten bleven.

2.9.3 Overige bestuursactiviteiten

Naast onze maandelijkse vergaderingen waarbij een diner ook altijd vaste prik is, hebben we onlangs ook een maandelijkse brainstorm avond geïntroduceerd. Hierbij worden onderwerpen van debatten alvast bediscussieerd en kan de nodige hulp gevraagd worden bij het organiseren van evenementen aan de andere bestuursleden. Aan het begin van 2014 is er daarnaast een kroegavond georganiseerd waarbij alle oud-bestuursleden en coördinatoren van de Boerengroep uitgenodigd waren. Het doel van deze avond was vooral om nieuwe ideeën op te doen. In het najaar van 2014 heeft Stichting Boerengroep samen met Otherwise en RUW, Veste uitgenodigd voor een lunch om ons beter te leren kennen. We hebben ons alle drie middels een presentatie geïntroduceerd en elkaar informeel gesproken tijdens een lekker lunch. Last but not least hebben we in Oktober een bestuursweekend gehad. Hierin hebben we ons beleid doorgenomen, de missie en visie aangescherpt maar ook onze handen uit de mouwen gestoken op tuinderij 'Biogroente @ home'. Eén van de tuinderijen die ook deelnam aan de Farm Experience Internship. Hiernaast hebben we ook teambuilding activiteiten ondernomen waarbij we onszelf en elkaar beter leerden kennen middels het kwaliteiten spel en een coaching sessie met paarden

2.10 Overige activiteiten

2.10.1 Innovative Farmers in the Spotlight!

Datum: 29 november 2014

Deelnemers: 30 studenten (50% internationaal), 10 externen

In samenwerking met: Prolinnova, ETC, Lazuur, Future Farmers Movement en Stichting RUW

Op 29 november 2014 organiseerde Stichting Boerengroep in samenwerking met Prolinnova, ETC, Lazuur, Future Farmers Movement en

Innovative Farmers in the Spotlight!

29 November 2014
10:15-13:30, free participation
@ Organic Experimental & Training Farm Droevendaal, Wageningen
Want to join? Contact i.link@etcnl.nl

Experiences from Innovative Farmers in the Global South & the Netherlands
Presentations about European Innovation Partnership & Future Farmers in the Spotlight
Guided tour on Organic Experimental & Training Farm
Organic lunch

PROLINNOVA
PROmoting Local INNOVation

ETC

LAZUUR
Lazuur is a community

future farmers
for change

RUW

Stichting
Boerengroep
Wageningen

Stichting RUW een ochtend waarop innovatieve boeren werden erkend. Dit naar aanleiding van de jaarlijkse International Farmer Innovation Day (IFID), welke heeft als doel de creativiteit van innovatieve boeren te vieren en stimuleren. Het evenement biedt boeren en andere stakeholders in onderzoek en ontwikkeling een bron van inspiratie naar een meer gelijke en respectvolle samenwerking. Het evenement vindt dit jaar plaats in Kameroen, India, Kenia, Nepal, Mali en Nederland. In Nederland gaf Henk Kieft (ETC foundation) de aftrap met zijn introductie over European Innovation Partnership. Daarna sprak Joris van der kamp over zijn stichting Future Farmers in the Spotlight. Daarna sprak Klarien Klingen als 'freelance boerin' over haar ervaringen als ZZP'er en Jan Graafland als melkveehouder is innovatief in het sluiten van kringlopen. Daarna kregen we een rondleiding van Dirk van Apeldoorn over de Droevendaal experimental farm en de ochtend eindigde met een heerlijke biologische lunch.

2.10.2 Bijeenkomst 'Samen voor Duurzame Voeding'

Tijdens de bijeenkomst op 10 juli 2014, welke een initiatief vanuit de gemeente Wageningen is, zijn verschillende organisaties bijeengekomen die actief zijn op het gebied van duurzaamheid. Interessant om te zien dat er zoveel verschillende organisaties zijn. Als Boerengroep zijnde hebben we niet direct een partner gevonden waarmee we samen kunnen werken o.i.d., maar zulke bijeenkomsten zijn wel interessant om op de hoogte te blijven van de huidige trends en organisaties. Er wordt in de toekomst opnieuw een dergelijk evenement georganiseerd. Laten we als Boerengroep hier ook aanwezig bij zijn.

2.10.3 Nutrilicious #CalltoAction

Datum: 7 oktober 2014

In samenwerking met: Alterra Wageningen UR

Alterra Wageningen UR en Stichting Boerengroep vroegen op 7 oktober 2014 in de binnenstad van Arnhem met 'Nutralicious' aandacht voor de grond, de bodem; de basis van ons voedsel. Het gevolg van onze wereldwijde handel in voedsel is dat nutriënten zich ophopen in Westerse landen en verdwijnen in de tropische landen met uiteindelijk bodemdegradatie tot gevolg. De bodem in die landen wordt minder vruchtbaar en verliest haar productiewaarde. Doen wij niets, dan worden oogsten minder, verliezen gemeenschappen hun inkomsten en wordt hier in Nederland het eten duurder. De CalltoAction was onderdeel van een reeks aan CalltoActions naar aanloop van de Wereldvoedseldag en het evenement 'Eat This' in Amsterdam. Tijdens een algemene voorbereidingsdag hebben we onze CalltoAction mogen presenteren bij het ministerie van Economische zaken aan onder andere Mevrouw Dijkstra.

3. Jaarverslag Inspringtheater (IT) 2014

Allereerst zal het jaar 2014 van het Inspringtheater algemeen worden besproken. Vervolgens zullen de optredens chronologisch worden toegelicht en tot slot zullen de open lessen worden uitgelicht.

3.1 Algemeen

Afgelopen jaar hebben we via spellessen weer een aantal nieuwe spelers kunnen begroeten. We hopen met workshops het aantrekkelijk te maken voor mensen om ervaring op te doen met forumtheater. Via allerlei (kleinere) rollen in de voorstellingen kunnen mensen meedoen en ervaren of het Inspringtheater iets voor hen is en theatervaardigheden opdoen. Ook zochten wij dit jaar meer en meer de samenwerking op met de internationale theatergroep van OtherWise: TheatreWise en andere forumtheatergroepen als 'Plek' in Utrecht en LaBo in Antwerpen.

Marloes Harkema heeft de coördinatoruren van Dolf van der Plas overgenomen vanaf september en is nu volledig coördinator (10 uur/per week) voor het Inspringtheater.

2014 in het kort: we hebben iets minder tijd in daadwerkelijke voorstellingen gestopt, maar meer tijd in oefenen en samenwerking zoeken met andere groepen. Met als groot hoogtepunt toch wel het door ons georganiseerde theaterweekend in december.

3.2 Optredens en activiteiten 2014

3.2.1 Voedsel Anders Conferentie (zie ook 2.6)

Datum: 21, 22 februari 2014

Deelnemers: 100 studenten (50% internationaal), 700 externen

In samenwerking met: Stichting Otherwise, IIEIA, RUAf, Aseed, Platform Aarde Boer Consument, TNI, Both Ends, ETC en het Louis Bolk Instituut.

Voor de Voedsel Anders Conferentie hebben wij als introductie van de dag een aantal sketches opgevoerd om de thema's van de dag neer te zetten. Deze werden enthousiast en met gelach ontvangen. Voor ons een goede mogelijkheid om naamsbekendheid te krijgen voor toch zo'n 400 mensen publiek.

Later op de dag gaven wij een workshop met de nieuwe voorstelling: 'Als een boer klem loopt'. Deze voorstelling hebben wij ontwikkeld speciaal voor, en met, de Boerengroep en is inmiddels 3x keer gespeeld.

*"In deze interactieve workshop zal Stef het publiek meenemen in zijn droom: hij gaat bio-boer worden! Maar er is ook onzekerheid, een onwelwillende verpachter, geen afzetgarantie bij de bio-winkel en tegenstand van gangbare boeren. De moed zakt Stef in de schoenen... Herkenbaar? Draag dan bij met jouw ervaring of nieuwsgierigheid om samen met de andere workshopdeelnemers te kijken hoe je het beste kan omgaan met deze situaties. Al spelend proberen de acteurs van **het Inspringtheater** de aangedragen oplossingen uit. Werkt het? Kom kijken!"*

3.2.2 Farm Experience Internship (zie ook 2.5.1)

Datum: 5-27 augustus 2014

Deelnemers: 20 studenten

In samenwerking met: leerstoelgroepen RSO en FSE en Stichting Otherwise, Ileia, de Bolster en Boerenverstand.

Ook hier speelden wij weer onze voorstelling “Als een boer klem loopt” voor de Boerengroep, deze keer Engelstalig. Nieuwe spelers, aangescherpt script en prachtige locatie op proefbedrijf Droevendaal.

3.2.3 Scientific Integrity

Voor een PhD workshopdag van de WUR in juni zouden wij onze voorstelling verzorgen over wetenschappelijke integriteit. Helaas werd die op het laatste moment afgezegd bij onvoldoende belangstelling voor de workshops.

3.2.4 Energizers Iweek

Datum: 9,10 en 11 juli 2014

Deelnemers: 25 studenten en/of externen

In samenwerking met: Otherwise

Voor de *Iweek* van Otherwise hebben we elke ochtend energizers verzorgd. Leuke spel oefening voor ons en voor hen een goede manier om de dag mee te beginnen.

3.3 Open spel lessen

3.3.1 Open Spellessen

Datum: 24 april 2014, 24 november 2014

Deelnemers: 15– 25 studenten of afgestudeerden.

In samenwerking met: Suzanne Prak (Puik!) en TheatreWise

Om de spelersgroep van het Inspringtheater fris te houden organiseren we elk jaar enkele open spellen waarin we geïnteresseerde uitnodigingen om een keer mee te spelen.

De spellen werden geven door onze vaste docent Suzanne Prak. In het voorjaar hadden we een Engelstalige open les en in de herfst organiseerden we een 'Rainbow of Desire' workshop (speciale forumtheatertechniek) in samenwerking met TheatreWise. Beide keren respectievelijk 25 en 15 deelnemers.

3.3.2 Art of Joking Masterclass - Antwerpen

Datum: 3 & 4 mei 2014

Deelnemers: 4 deelnemers vanuit Wageningen

In samenwerking met: Labo VZW Antwerpen

Al lange tijd hebben we de wens, en de noodzaak, om een paar van onze spelers beter op te leiden als joker (discussieleider bij interactief theater). Ditmaal hadden we de mogelijkheid om mee te doen met een Masterclass door Hector Aristizabal in Antwerpen.

“The joker has a crucial role in all Theatre of the Oppressed work. Inside a workshop room (s)he is a facilitator/difficultator taking care of the process and group dynamics. During a forum theatre play, the joker is responsible for the dialogue between the audience and the question asked by the play. The joker functions as a bridge between both, never losing track of the goal of the theatrical investigation. A joker is curious, flexible, creative, provocative and critical – all at the same time. Hector, an experienced and skilled joker himself, will share insights on the art of joking.”

<http://labovzw.be/activiteit/the-art-of-joking/>

3.3.3 Interactive Theatre Weekend

Datum: 12-14 december 2014

Deelnemers: 20 – 25 deelnemers

In samenwerking met: Liever Veul Bloemen, TheatreWise en Theater Boven Water.

“The workshops will be completely dedicated to practicing with interactive theatre techniques. We are organizing this with 4 theatre groups in Wageningen; Inspringtheater, TheatreWise, Liever Veul Bloemen en Theater Boven Water. We have never done this before in Wageningen, so it is a unique opportunity to join!”

Dit theaterweekend was het hoogtepunt voor het Inspiringtheater in 2014. Niet alleen hadden we nog nooit een weekend lang workshops & overnachtingen georganiseerd, maar ook nog niet eerder met zo'n brede samenwerking van de interactieve theatergroepen in Wageningen. En met succes, want we hadden bijna elke dag het maximaal aantal deelnemers. Ook theaterliefhebbers uit Den Haag en Utrecht waren aanwezig waardoor we Wageningen zeker op de kaart hebben gezet als actieve, interactieve theaterstad.

4. Personeel, bestuur en subsidiegevers

4.1 Bestuur

Het bestuur van Stichting Boerengroep bestond in 2014 uit:

Naam	Functie	Periode
Anne-Marieke Smid	Voorzitter	Januari en februari
Margret Wenker	Voorzitter	Vanaf maart
Thomas Koot	Penningmeester	Gehele jaar
Marika Cappon	Secretaresse	Tot mei
Jelmer Zandbergen	Bestuurslid/Secretaris	Vanaf maart/Vanaf mei
Wytze Marinus	Bestuurslid	Gehele jaar
Lena Schulte-Übbing	Bestuurslid	Gehele jaar
Rozemarijn Kooring	Bestuurslid	Vanaf oktober

4.2 Personeel

De volgende personen waren in 2014 in betaalde dienst bij Stichting Boerengroep:

Naam	Functie	Periode
Dolf van der Plas	Coördinator Inspringtheater	Tot augustus 2014
Marloes Harkema	Coördinator Inspringtheater	Vanaf september 2013
Caren Krul	Coördinator Boerengroep	Vanaf september 2013

4.3 Subsidiegevers

De subsidiegevers van Stichting Boerengroep in 2014 waren:

Wageningen Universiteit
Postbus 9101
6700 HB Wageningen

Commissie Subsidie Aanvragen WUR
Dr. Niemeijerstraat 6
6701 CP Wageningen